

Por per no beneir la casa

Oristà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector nord-oest del terme municipal
Emplaçament A 1400 metres per pista forestal de la carretera B-431, punt quilomètric 68'400

Coordenades:

Latitud: 41.97972
Longitud: 2.03069
UTM Est (X): 419698
UTM Nord (Y): 4647979

Classificació

Número de fitxa 08151 - 239
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Només alguns dels veïns més grans del municipi recorden la rondalla.
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[La Devesa](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dt., 27/04/2027 - 02:00

Descripció

"S'explica que a la Pedragosa, al municipi d'Oristà, hi havia uns masovers. L'hereu ja estava casat, però encara quedaven alguns fadrists per casar. El Ton ja feia un temps que festejava i es volia casar, però no trobava cap masoveria que li fes el pes. Un dia va comentar el seu problema a l'amo de la Pedragosa i aquest li va dir:

- Mira si vols continuar sent el meu masover et faré una casa nova sota mateix de la Devesa

El Ton va acceptar l'oferta de l'amo i mentre els paletes feien la masoveria de la Devesa es va casar. De moment vivien a la Pedragosa, però quan la casa va estar acabada el matrimoni va agafar les seves pertinences i es va traslladar a la Devesa. En aquell temps quan una família mudava de casa els veïns hi anaven a donar un cop de mà. Una de les persones que ajudà la parella fou la majordoma del capellà de Santa Eulàlia. Era costum que la majordoma anés ficant el nas a les cases, així amb la informació que portava el capellà podia controlar millor les famílies.

Quan baixaven de la Pedregosa cap a baix a la Devesa, just a mitja baixada si fa o no fa, a l'indret del forn de la Pedragosa, la majordoma va dir a l'esposa del Ton:

- Ja us en fieu d'anar a viure en una casa nova i sense beneir.

La jove mestressa de la Devesa, un xic sorpresa va respondre:

- Però què vols que ens passi?

La majordoma digué:

- Mira noia, amb aquestes coses mai no se sap. Moltes vegades passen coses i ningú no troba cap explicació del per què passen, jo no estaria pas tranquil·la en una casa sense beneir.

Quan el jove matrimoni va estar instal·lat a la nova masoveria, la dona va explicar al seu marit el que li havia dit la majordoma tot baixant de la Pedragosa. El Ton digué:

- Noia, prepara't, que abans de dos o tres dies ens faran por.

Als pocs dies, pels volts de mitjanit van començar de sentir un soroll igual com si tiressin rocs damunt la teulada i uns cops molt forts a dalt el sostre. En una nit d'aquelles que feia bon clar de lluna i s'hi veia força bé, el Ton es va llevar, va sortir a fora tot mirant els entorns de la casa, però no veia res per cap banda. Va pujar a un turonet que hi ha sobre mateix de la casa, però no es veia res damunt de la teulada, cap roc ni teules trencades. El Ton es va tornar a ficar el llit tot dient a la seva dona:

- Prepara't per aguantar unes quantes nits aquest soroll, però tu no preocupis que de mal no ens en faran pas. Si això dura gaires dies els faré una medecina que els traurà les ganes de repetir la broma.

Es veu que aquest capellà tenia el costum de tant en tant de donar un tomb per les cases de pagès de la seva parròquia, ja que sovint li venia de bon grat fer una xerrada amb els seus feligresos. Al cap de tres o quatre dies d'haver sentit els primers sorolls va passar el rector de la parròquia i va veure el Ton que llaurava un camp de vora del camí i li va dir:

- Escolta Ton, com és que encara no has fet beneir la casa?, no et fa por tenir algun percaç?. Jo de tu no esperaria, igual hi pot sortir por com qualsevol altre mal averany.

El Ton li va dir:

- Si creu que és menester beneir la casa, vostè mateix, jo en aquest moment no tinc pas cèntims per gastar-me amb aquests romanços. I del fet que pugui sortir por, ja li dic des d'aquest moment que el dia que em tornin a despertar a la nit ja els tinc la medecina preparada i li asseguro que no els quedaran ganes de tornar-hi més.

El capellà va anar camí enllà cap a la Devesa. Quan va arribar a la casa la dona era a fer herba per als conills, després de fer una volta a la casa va esperar que la jove masovera arribés. Quan va arribar amb la cistella curulla d'herba van fer la xerrada amb el rector i tot seguit aquest va emprendre el camí de tornada cap a la parròquia. Ho fes el que ho fes, el cas és que des d'aquell dia mai més van sentir cap soroll durant la nit. I la casa encara és per beneir."

Observacions:

Aquesta versió, de nom complet "Por per no beneir la casa a la Devesa", va ser recollida i transcrita per Jordi Torres i Sociats en el llibre "Por, màgica i tresors a la Catalunya interior".

Bibliografia

TORRES Jordi (2003). Por, màgica i tresors a la Catalunya interior. Farell.

